

50 anys de diàleg amb el món de la Facultat de Teologia de Catalunya

Dc, 7/03/2018 per Catalunya Religió



(Jordi Llisterra-CR) L'arquebisbe **Luis F. Ladaria Ferrer**, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, ha il·lustrat aquest dimecres a Barcelona el que ha fet la [Facultat de Teologia de Catalunya](#) durant els darrers 50 anys. “La teologia catòlica ha d’estar en constant diàleg amb el món”, ha explicat el prefecte en l’acte central dels 50 anys de la creació de la Facultat de Teologia de Catalunya. Podria ser un resum de la història d’aquesta institució acadèmica creada el 1968 a partir de la col·laboració dels bisbes catalans i dels religiosos amb centres de formació teològica a Catalunya.

Aquest dimecres al matí s’ha fet un acte institucional amb la participació de la majoria de bisbes catalans i balears. Ladaria, jesuïta mallorquí i amb diverses responsabilitats acadèmiques a Roma des dels anys 80, ha fet la ponència principal d’un acte presidit pel cardenal **Joan Josep Omella** i l’arquebisbe **Jaume Pujol**.

És el primer acte a Barcelona de Ladaria després que el papa **Francesc** el nomenés aquest estiu nou prefecte en substitució del cardenal Gerhard Müller. Un dels nomenaments més rellevants del papa. Doctrina de la Fe és un dicasteri clau en l’estructura universal de l’Església. Ladaria era secretari d’aquesta Congregació des de 2008 (i és el primer cap de dicasteri romà que parla català des de l’època del cardenal Vives i Tutó -per cert, també religiós).

Fe i raó

“La raó és un interlocutor vàlid per a la teologia, que és una reflexió científica sobre la revelació divina”. Aquest ha estat el punt de partida de Ladaria per fer un recorregut dels principis que han marcat la producció teològica des del Vaticà II, i que també s’han materialitzat a la Facultat de Teologia de Catalunya. Tot i que “la relació entre fe i raó no ha estat sempre pacífica”, ha remarcat que “només la

raó pot impedir que la fe es converteixi en una superstició; la fe és raonable". De la mateixa manera, "la fe pot ajudar a les ciències humanes".

L'arquebisbe ha remarcat el caràcter eclesial de la recerca teològica, no com una oposició al magisteri, i sempre escoltant la Paraula de Déu: "Les Escriptures han de ser el centre de la teologia. És Déu qui parla". I una disciplina que també "ha de tenir en compte el *sensus fidei*", escoltant l'experiència de fe del conjunt dels creients.

Pluralisme teològic legítim

El prefecte de Doctrina de Fe ha explicat que avui ja es pot parlar de "teologies". Tot i mantenir una unitat dins de l'Església, "la pluralitat de mètodes o la diversitat de cultures i de pensament, expliquen que hi hagi un pluralisme legítim en la recerca comuna de la veritat".

Ladaria ha recordat també alguns aspectes que ha remarcat el papa Francesc en l'àmbit de l'estudi teològic. Francesc ha fet seva l'expressió que "la teologia s'ha de fer de genolls" perquè ha de ser "una teologia que purifiqui i que porti a la trobada amb Déu". Per això, la teologia ha d'incloure la contemplació, el diàleg i la interdisciplinarietat. El prefecte també ha convidat a les facultats de teologia d'arreu del món a "crear xarxa". Orientacions que dibuixa el papa i que poden "ser un projecte per als propers 50 anys".

"Una institució imprescindible"

El cardenal Omella, després de presidir la missa, ha obert i tancat l'acte de commemoratiu. L'arquebisbe de Barcelona ha remarcat que "és imprescindible per l'Església que pelegrina a Catalunya una institució central com la Facultat de Teologia de Catalunya". La seva fundació va ser una mostra "de la comunió eclesial entre les diòcesis i els religiosos" i una bona iniciativa interdiocesana. Com a exemples ha posat la participació determinant dels seus professors en el Concili Provincial Tarraconense i la recent [creació](#) de la Càtedra Pont i Gol

Omella ha destacat la influència cultural de la Facultat i especialment l'eclesial: "la majoria de capellans i bisbes de menys de setanta anys han estat alumnes de la nostra facultat". Avui, cinc dels dotze bisbes catalans van fer els seus estudis teològics a la Facultat de Teologia de Catalunya.

L'acte s'ha tancat amb un vídeo sobre la història de la Facultat en el que també es destacava que el centre acadèmic ha estat un punt de trobada i de formació conjunta del clergat de les diòcesis catalanes. Durant un temps, però, alguns sectors eclesials van considerar que la Facultat de Teologia de Catalunya no seguia unes directrius prou ortodoxes i van promocionar que alguns capellans es formessin en centres teològics de fora de Catalunya. Etapa actualment superada.

La sessió commemorativa celebrada Seminari Conciliar ha comptat amb la presència de l'abat de Montserrat, **Josep Maria Soler**, el president de la Unió de Religiosos de Catalunya, **Màxim Muñoz**, el rector de la Universitat Ramon Llull, **Josep Maria Garrell**, el delegat dels jesuïtes a Catalunya, **Llorenç Puig**, i el director general d'Afers Religiosos, **Enric Vendrell**, i representants de diverses institucions acadèmiques i diocesanes.

50 anys d'història i una possible universitat

La Facultat va ser creada oficialment el 7 de març de 1968, amb nom de Facultat de Teologia de Barcelona. Unificava sota una sola institució dos centres de formació teològica, un dels jesuïtes i l'altre de l'arquebisbat de Barcelona. Va quedar constituïda en dues seccions: la de Sant Francesc de Borja amb seu a Sant Cugat del Vallès i regida per la Companyia de Jesús, i la de Sant Pacià del Seminari de Barcelona que fins llavors estava vinculada a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma.

El 1984 es va renovar aquesta organització i va quedar constituïda com a Facultat de Teologia de Catalunya amb una única seu a l'edifici del Seminari Conciliar de Barcelona. Des de llavors ha tingut com a degans **Antoni Matabosch, Gaspar Mora, Joan Busquets, Josep-Oriol Tuñí, Armand Puig** i, actualment, **Joan Planellas**.

Al llarg d'aquests anys la Facultat ha donat lloc a diverses institucions acadèmiques com els diversos instituts superiors de ciències religioses amb seu a Barcelona, Tarragona, Girona, Vic, Lleida i Mallorca, l'Institut de Litúrgia de Barcelona, o l'Institut de Teologia Fonamental. La Facultat i tots aquests centres han ofert la formació teològica als capellans de totes diòcesis catalanes però també a un nombrós grup de laics, especialment professors de Religió o catequistes.

El 1988 es va crear la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya i el 2014 la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes. Amb aquesta darrera creació, el 2015 les tres facultats es van aplegar en una nova institució acadèmica: [l'Ateneu Universitari Sant Pacià](#). Actualment hi ha plantejada la possibilitat que l'Institut de Teologia es converteixi també en facultat. Amb quatre facultats eclesiàstiques, l'Ateneu Universitari es podria convertir en una universitat si la Congregació per l'Educació Catòlica accepta la petició.

De manera permanent, l'arquebisbe de Barcelona és el [màxim responsable](#) del centre com a gran canceller i l'arquebisbe de Tarragona és el vice-gran canceller. Actualment el consell institucional que regeix l'Ateneu està format per tots els bisbes de Catalunya, el rector de la Universitat Ramon Llull, l'abat de Montserrat, el delegat dels Jesuïtes a Catalunya, i el president i vicepresident de la Unió de Religiosos de Catalunya. Els diversos centres [acullen](#) uns 2.200 estudiants, 450 dels quals a la Facultat de Teologia de Catalunya.